

PLAN ANGAŽOVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA

Izgradnja Regionalnog centra za upravljanje otpadom Kalenić

Sadržaj

Sadržaj.....	2
Skraćenice	3
1 Uvod i opis projekta	4
2 Ciljevi SEP-a	7
3 Pravni zahtevi vezani za angažovanje zainteresovanih strana.....	8
3.1 Zakonodavstvo Republike Srbije	8
3.2 Zahtevi EBRD-a.....	8
3.3 Razlike između zahteva Republike Srbije i zahteva EBRD-a.....	9
4 Kratak pregled prethodnih aktivnosti u vezi sa angažovanjem zainteresovanih strana ...	11
4.1 Redovna komunikacija sa angažovanim stranama.....	11
4.2 Konsultacije i javno objavljivanje u vezi sa projektom	11
5 Identifikacija zainteresovanih strana i metode komunikacije.....	13
6 Plan angažovanja zainteresovanih strana	14
6.1 Pregled aktivnosti.....	14
6.2 Faza predizgradnje, uključujući usvajanje projekta i proces izmeštanja poslovnih aktivnosti.....	16
6.3 Faza izvođenja građevinskih radova	18
6.4 Operativna faza	20
7 Javni žalbeni mehanizam.....	21
8 Realizacija aktivnosti u angažovanju zainteresovanih strana.....	24
8.1 Uloge i odgovornosti.....	24
8.2 Vođenje evidencije.....	24
8.3 Praćenje i procena	24
Appendix A.....	25
Javni žalbeni obrazac	25
A1 Javni žalbeni obrazac	26

Skraćenice

AFD	Francuska agencija za razvoj
CIP	Centar za istraživanje i projektovanje
CLO	Službenik za vezu sa zajednicom
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
E&S	Životna sredina, društveno-ekonomska
ESP	Politike životne sredine i društveno-ekonomskih pitanja
EU	Evropska unija
KPI	Ključni pokazatelji učinka
LARP	Plana otkupa zemljišta i raseljavanja
MZŽS	Ministarstvo zaštite životne sredine
MF	Ministarstvo finansija
MRF	Postrojenje za razdvajanje i pripremu reciklata za dalju obradu
NVO	Nevladina organizacija
NSUO	Nacionalna strategija upravljanja otpadom
PAP	Osoba pod uticajem projekta
PIU	Jedinica za implementaciju projekta
PR	Uslov za realizaciju
IPAM	Nezavisni projektni mehanizam odgovonosti
JKP	Javno komunalno preduzeće
RS	Republika Srbija
RSUO	Regionalni sistem upravljanja otpadom
SEP	Plan angažovanja zainteresovanih strana

1 Uvod i opis projekta

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) i Francuska agencija za razvoj (AFD) razmatraju mogućnost suverenog kredita Republici Srbiji za finansiranje kritičnih poboljšanja sistema upravljanja čvrstim otpadom u nekoliko manjih gradova u zemlji.

Cilj programa je da podrži razvoj integrisanog i modernog sistema upravljanja čvrstim otpadom u Srbiji, preko:

- Uspostavljanje Regionalnih sistema za upravljanje otpadom (RSUO) raspoređenih oko regionalnog centra za upravljanje otpadom koji pokriva nekoliko opština (posebno za sanitarnu deponiju), rešenje identifikovano kao ekonomski najisplativije u Nacionalnoj strategiji upravljanja otpadom (NSUO);
- Uspostavljanje primarnih sistema za sortiranje i reciklažu;
- Tretman i oporavak biorazgradivog otpada;
- Neophodna infrastruktura za skupljanje (kante za otpatke, kontejneri, vozila i transfer stanice).

Zajmoprimac ispred programa biće Republika Srbija (RS), koju će predstavljati Ministarstvo finansija (MF) kao potpisnica sporazuma o zajmu za AFD i EBRD. MF će tada dodeliti sredstva Ministarstvu zaštite životne sredine koji će osnovati PIU i biti nosilac projekta vezanog za ovaj program.

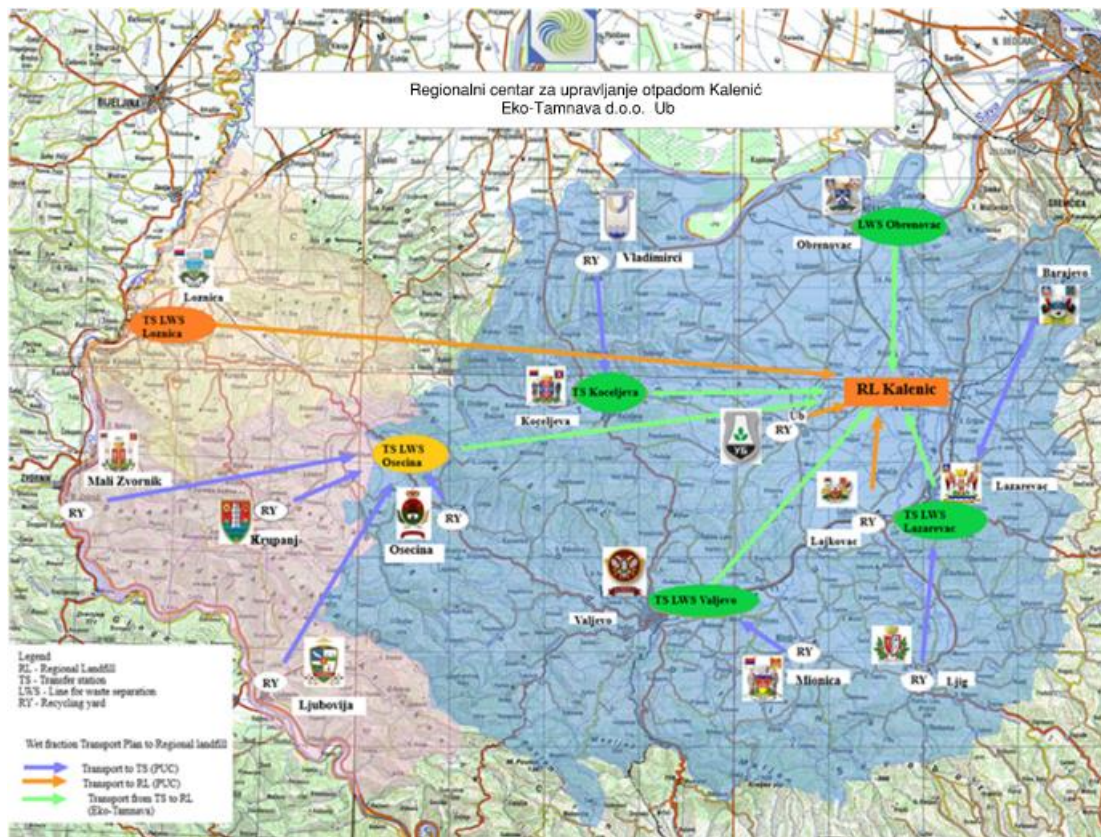
Cilj projekta je pružanje moderne infrastrukture za čvrst otpad u skladu sa EU standardima, doprinos višem nivou usluge i adresiranje se hitnih ekoloških izazova u sektoru čvrstog otpada u skladu sa Nacionalnom strategijom upravljanja otpadom.

Spisak od osam potprojekata dogovorenih sa MZŽS dostavljen je bankama (za ukupan iznos procenjen na oko 95 miliona evra), od kojih je jedan RSUO Kolubara ("Kalenić") i sastoji se od sledećih komponenata (procenjeni trošak: 26 miliona evra):

- Izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom, uključujući sanitarnu deponiju u skladu sa EU standardima;
- Postrojenje za razdvajanje i pripremu reciklata za dalju obradu (MRF) i postrojenje za kompostiranje;
- Finansiranje 4 transportna vozila za otpad između transfer stanica i regionalnog centra;
- Uspostavljanje primarnog i sekundarnog sistema za sortiranje otpada, uključujući domaće kompostiranje u celom regionu

Lokacija budućeg komunalnog (neopasanog) otpada nalazi se u blizini granice četiri opštine Ub, Lajkovac, Lazarevac i Obrenovac, u dolini reke Kladnice i u neposrednoj blizini lokacije termoelektrane Kolubara B (u izgradnji).

Mikrolokacija termoelektrane se nalazi na jednom od polja iskopavanja kolubarskog basena lignita na mestu nekadašnjeg površinskog kopa "Tamnava Zapadno polje" rudarskog basena Kolubara. Predviđena površina je oko 70ha, od čega se oko 50ha nalazi u katastarskoj opštini Kalenić- opština Ub i oko 20ha u katastarskoj opštini Mali Borak-opština Lajkovac.

Slika 1 – Regionalni centar za upravljanje otpadom Kalenić

Projekat je kategorizovan kao “A” na osnovu Politike životne sredine i društveno-ekonomskih pitanja (ESP) EBRD-a (2019).

Ovaj dokument predstavlja Plan angažovanja zainteresovanih strana (u nastavku SEP) u kome je opisan pristup i način konsultovanja i angažovanja zainteresovanih strana za projekat. U njemu je opisan sistematski pristup angažovanju zainteresovanih strana koji će pomoći Eko-Tamnava d.o.o. da uspostave, i vremenom održavaju, konstruktivan odnos sa svojim zainteresovanim stranama. Postupak angažovanja zainteresovanih strana će identifikovati sve zainteresovane strane, biti inkluzivan (neće postojati prepreke koje bi sprečavale učešće, kao što su pol, etnička pripadnost, starost, itd.) i uzeće u obzir potrebe ranjivih grupa. Ovaj dokument takođe obuhvata žalbeni mehanizam, uspostavljen kako bi zainteresovane strane mogle da iznesu svoje žalbe u vezi sa projektom.

Odgovornost za sprovođenje projekta i ovog SEP-a je u nadležnosti odnosno Eko-Tamnava d.o.o. , koja će blisko saradivati sa drugim relevantnim institucijama, vladinim organima, lokalnim samoupravama, i projektom zahvaćenim zajednicama i pojedincima, kao i sa drugim zainteresovanim stranama kako bi se obezbedilo potpuno informisanje i dokumenti opisani u ovom SEP-u.

Angažovanje zainteresovanih strana i upravljanje žalbama u vezi sa građevinskim aktivnostima će biti u nadležnosti službenika za žalbe imenovanog od strane Izvođača, a primenu će pratiti konsultant nadzora (Nadzor) imenovan u skladu sa Ugovorom o građevinskim radovima. Odgovornosti Izvođača moraju biti jasno definisane i određene ovim ugovorom. Pre početka građevinskih radova, javnost i lokalna zajednica će biti informisane o kontakt detaljima Izvođača i Službenika za žalbe preko internet stranica Eko-Tamnava d.o.o. i relevantnih opština.

Ovaj SEP će biti redovno revidiran i ažuriran od strane Eko-Tamnava d.o.o., kako važne informacije o projektu postanu dostupne.

2 Ciljevi SEP-a

Glavni ciljevi Plana angažovanja zainteresovanih strana su sledeći:

- Identifikovati osobe pod uticajem projekta, ili one za koje postoji verovatnoća da će biti zahvaćene projektom (“strane pod uticajem”), ili koje mogu imati interes za projekat (“druge zainteresovane strane”), ili koje mogu uticati na Projekat. Pružiti ovim grupama adekvatne konsultacije i mogućnosti da izraze svoje zabrinutosti i mišljenje.
- Osigurati blagovremeni prijem komentara, kako bi se uzeli u obzir tokom procesa donošenja odluka;
- Uspostaviti efektnu komunikaciju i saradnju koja generalno doprinosi potpori zajednice, i
- Uspostaviti efektne žalbene i mehanizme posredovanja, sa glavnim ciljem da se interveniše u sporovima kako bi se oni rešili i zatvorili i time sveo na minimum broj slučajeva upućenih sudskim organima

Ovaj SEP opisuje pristup angažovanju zainteresovanih strana koji treba održavati tokom ciklusa projekta, tj. za period pre izgradnje, aktivnosti na izgradnji i operativnu fazu.

Tabela u nastavku identifikuje i daje kratak pregled usvojenih faza angažovanja zainteresovanih strana koje će ovaj projekt pratiti.

Tabela 1 Faze projekta

Faza	Status (Planirano / Završeno)
Faza 1: Faza pre izgradnje	Planirano
Faza 2: Faza izgradnje	Planirano
Faza 3: Operativna faza	Planirano

3 Pravni zahtevi vezani za angažovanje zainteresovanih strana

3.1 Zakonodavstvo Republike Srbije

Postupci obaveštavanja javnosti i konsultacije vezane za izradu i usvajanje prostornih i regulacionih planova za gradove, opštine i naselja se organizuju u skladu sa za regulativom Republike Srbije. Zakon koji reguliše ova pitanja je Zakon o planiranju i izgradnji (Službeni glasnik RS, broj 72/2009 ... 9/2020).

Postoji nekoliko aktivnosti obaveštavanja i konsultacija koje se moraju preduzeti pre usvajanja plana, a to su:

- Obaveštavanja javnosti putem medija o detaljima objavljivanja nacrtu plana/dokumenta (tj. gde je štampana kopija dostupna za uvid, o datumima i vremenu gde se može pogledati) i pozivanje građana/organizacija da podnesu komentare i/ili da prisustvuju javnim raspravama. Građani mogu zatražiti da se na njihove komentare odgovori pismenim putem.
- Organizovanje javnih konsultacija kako bi se predstavio nacrt plana/dokument (obično u gradskoj opštini ili na drugom odgovarajućem lokalnom mestu).
- Komentari dobijeni od svih zainteresovanih strana se obrađuju a plan/dokument se revidira kako bi prikazao te komentare; priprema se izveštaj o tome koji su komentari usvojeni a koji nisu, sa objašnjenjem:
- Dostavljanje revidiranog plana/dokumenta i izveštaja nadležnim organima, kako bi se utvrdilo to da li je na komentare odgovoreno smisleno i adekvatno.

Nacionalno zakonodavstvo takođe zahteva da se obezbedi učešće javnosti u vezi sa izradom strateških procena uticaja na životnu sredinu, regulisanih Zakonom o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu ("Sl. glasnik RS" broj 135/2004 i 88/2010).

3.2 Zahtevi EBRD-a

Svi projekti finansirani od strane EBRD-a moraju biti strukturirani tako da zadovolje zahteve Politike životne sredine i društveno-ekonomskih pitanja EBRD-a, koja obuhvata 10 Uslova za realizaciju (PR-ova) za ključne aspekte životne sredine i društveno-ekonomske održivosti, a koje projekti moraju ispuniti. Ovo uključuje i PR10 Objavljivanje podataka i uključivanje zainteresovanih strana.

Pored toga, EBRD-ov Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti (IPAM), ima za cilj da olakša rešavanje pitanja u vezi sa životnom sredinom, javnim objavljivanjem i društveno-ekonomskim pitanjima, koja su podneta od strane ljudi pod uticajem projekta i organizacija civilnog društva, a koja su u vezi sa projektima koji su finansirani od strane EBRD-a. Ovo za cilj ima da se ustanovi da li je Banka ispoštovala ESP i odredbe svoje Politike pristupa informacijama koje su primenjive na projektu, i da odgovori na sve neusaglašenosti vezanim za ove politike, tamo gde je to primenljivo. Ovim se takođe sprečava svako buduće nepoštovanje politika Banke.

Uslov za realizaciju 10 (PR10) promovise princip snažnog angažovanja zainteresovanih strana kao temelja za postizanje i izgradnju snažnog, konstruktivnog i odgovornog odnosa koji je od suštinskog značaja za uspešno upravljanje uticajima na životnu sredinu i društveno-ekonomska pitanja.

Ciljevi PR 10 su sledeći:

- Da predstavlja sistematski pristup angažovanju zainteresovanih strana koji će pomoći klijentima pri izgradnji i održavanju konstruktivnog odnosa sa njihovim zainteresovanim stranama, naročito zajednicama pod direktnim uticajem projekta;
- Da promoviše unapređen učinak u vezi sa pitanjima zaštite životne sredine i društveno-ekonomskim pitanjima, kroz delotvorni angažman zainteresovanih strana na projektu;
- Da promoviše i osigura sredstva za adekvatno angažovanje zajednica pod uticajem projekta tokom čitavog projektnog ciklusa, a u vezi sa pitanjima koja bi potencijalno mogla uticati na njih; da osigura da značajne informacije vezane za životnu sredinu i društveno-ekonomska pitanja budu objavljene zainteresovanim stranama na projektu;
- Da osigura da se na žalbe zajednica pod uticajem projekta i drugih zainteresovanih strana odgovara i da se njima prikladno upravlja.

Cilj konsultacija je da se osigura pružanje adekvatnih i blagovremenih informacija zainteresovanim stranama i onima na koje potencijalno utiču projekat i politike koje usmeravaju projektne operacije, te da ovim grupama bude pruženo dovoljno prilike da iskažu svoja mišljenja i zabrinutosti.

Angažovanje zainteresovanih strana se temelji na tome da se lokalnim zajednicama na koje projekt direktno utiče, kao i drugim relevantnim zainteresiranim stranama, osigura pristup blagovremenim, relevantnim, razumljivim i pristupačnim informacijama, na kulturološki primeren način, bez manipulacija, uplitanja, prisile i zastrašivanja.

Angažovanje zainteresovanih strana će uključivati sledeće elemente:

- Identifikaciju i analizu zainteresovanih strana;
- Planiranje angažovanje zainteresovanih strana;
- Objavljivanje informacija;
- Konsultacije i učestvovanje;
- Žalbeni mehanizam; i
- Tekuće izveštavanje odgovarajućim zainteresovanim stranama.

Redovni izveštaji o učinku vezanom za životnu sredinu i društveno-ekonomska pitanja biće zasebno dostavljani zainteresovanim stranama. Ovi izveštaji moraju biti dostupni i pristupačni zajednicama koje su pod uticajem projekta.

Resursi za javno informisanje i angažovanje bi trebalo da se usredsrede na strane pod uticajem projekta, a posebnu pažnju treba obratiti na one na koje bi projekt mogao različito uticati zbog njihovog ugroženog ili ranjivog statusa.

PR10 EBRD-a zahteva da se angažovanje nastavi i tokom implementacije projekta, što znači tokom čitavog ciklusa projekta i da se uspostavi žalbeni mehanizam radi primanja i omogućavanja rešavanja problema i žalbi zainteresovanih strana.

3.3 Razlike između zahteva Republike Srbije i zahteva EBRD-a

Nacionalni okvir u Republici Srbiji je u velikoj meri kompatibilan sa zahtevima EBRD-a kada je reč o javnim konsultacijama i angažovanjem zainteresovanih strana, ali još uvek postoje razlike koje treba premostiti kako bi se dostigla potpuna usaglašenost. Nacionalni zahtevi ostaju na nivou proceduralnog angažovanja i ne bave se dubljim, značajnijim i

osnaženim konsultacijama, kao što to nalaže EBRD. Štaviše zahtevi su sadržani u raznim dokumentima i zakonima bez sublimacije čak ni na nivou sektora. Zahtev za efektivnim postupkom ili mehanizmom po kojem ljudi mogu davati komentare ili podnositi žalbu van formalnih administrativnih i sudskih žalbenih foruma, takođe se prepoznaje kao nedostatak u zahtevima nacionalnog zakonodavstva u odnosu na zahteve EBRD-a.

Stoga se ovim SEP-om uzimaju u obzir svi zahtevi i izrađuje se plan kojim se sa jedne strane izbegava dupliranje podataka i žalbenih mehanizama, dok je sa druge strane usaglašen sa strožim standardima i zahtevima za angažovanje zainteresovanih strana EBRD-a.

4 Kratak pregled prethodnih aktivnosti u vezi sa angažovanjem zainteresovanih strana

4.1 Redovna komunikacija sa angažovanim stranama

Odnosi sa javnošću kompanije Eko-Tamnava d.o.o. su odgovornost direktora kompanije i predsednika skupštine, koji su zaduženi za internu i eksternu komunikaciju.

Informacije o poslovanju Eko-Tamnava d.o.o., relevantne vesti i kontakt podaci se nalaze na zvaničnoj internet stranici (<http://www.ekotamnava.rs/>). Veb stranica se još uvek kreira, a planirano je da sadrži segment "Eko kultura" koji će predstaviti obrazovne sadržaje o upravljanju otpadom i recikliranju.

Kompanija organizuje redovne dvogodišnje sastanke skupštine koji su otvoreni za javnost. Zaključci sa sastanaka se prenose na lokalnim TV stanicama. Zapisnici se pripremaju nakon svakog sastanka i dostupni su javnosti uz zahtev.

Redovna tačka dnevnog reda sednice skupštine su odnosi sa javnošću. Predstavnici Eko-Tamnava d.o.o. su pokazali da shvataju važnost adekvatnog širenja informacija i angažovanja zainteresovanih strana na projektu.

4.2 Konsultacije i javno objavljivanje u vezi sa projektom

Firma Eko-Tamnava d.o.o. je imala nekoliko saopštenja za štampu vezanih za projekat. Kao što je predviđeno lokalnim zakonodavstvom, javne konsultacije su sprovedene pre usvajanja prostornih planova, planova opšte regulacije i planova detaljne regulacije. Lokacija regionalnog centra za upravljanje otpadom "Kalenić", predviđena je u sledećim dokumentima:

- Regionalni prostorni plan za područje Kolubarskog i Mačvanskog upravnog okruga (Službeni glasnik RS, br. 31/10)
- Plan generalne regulacije za područje termoelektrane Kolubara B (Službeni glasnik grada Beograda, No. 29/06, Službeni glasnik Opštine Ub, br. 1/07, Službeni glasnik opštine Lajkovac 6/06)
- Prostorni plan za područje posebne namene rudarskog basena Kolubara sa strateškom procenom uticaja (Službeni glasnik RS, br. 122/08)
- Prostorni plan za opštinu Ub (Službeni glasnik opštine Ub, br. 13/12)

Lokacije transfer stanice i reciklažnih dvorišta definisane su prostornim i regulacionim planovima relevantnih gradova i opština.

Kako je definisano Zakonom o proceni uticaja na životnu sredinu (Službeni glasnik RS, br. 135/2004, 36/2009), tokom usvajanja Studije procene uticaja na životnu sredinu za projekat regionalne deponije komunalnog (neopasnog) otpada "Kalenić", javno objavljivanje dokumenata i javne konsultacije su organizovane u nekoliko navrata:

- **Septembar 2019:** objavljen je predloženi obim i sadržaj ažurirane studije o proceni uticaja na životnu sredinu za projekat Regionalne deponije komunalnog (neopasnog) otpada "Kalenić"

Zainteresovana javnost mogla je da ima uvid u predloženi obim svakog radnog dana od 11-14h u prostorijama Ministarstva za zaštitu životne sredine u Beogradu, ulica Omladinskih brigada 1, soba 428 i na veb stranici www.ekologija.gov.rs/obavestjenja/procena-uticana-na-zivotnu-sredinu/. Ovo je objavljeno u novinama "Napred" Valjevo 26. Septembar 2019.

godine a javnost je imala priliku da podnese svoje komentare u roku od 15 dana od objavljivanja.

- **Oktobar 2019:** Ministarstvo zaštite životne sredine objavilo je odluku o obimu sadržaja za ažuriranje studije procene uticaja na životnu sredinu za projekat Regionalne deponije komunalnog (neopasnog) otpada "Kalenić"

Zainteresovana javnost imala je uvid u predloženi obim svakog radnog dana od 11-14h u prostorijama ministarstva zaštite životne sredine u Beogradu, ulici Omladinskih brigada 1, soba 428 i veb stranici www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticana-na-zivotnu-sredinu/. Ovo je objavljeno u novinama "Napred" Valjevo 26. oktobar 2019. godine a javnost je imala priliku da dostavi svoje komentare u roku od 15 dana od objavljivanja.

- **Maj 2020:** Objavljena Studija procene uticaja na životnu sredinu za projekat Regionalne deponije komunalnog (neopasnog) otpada "Kalenić"

Uvid u predmet Studije bio je moguć u prostorijama Ministarstva za zaštitu životne sredine u Beogradu, ulici Omladinskih brigada 1, soba 428 i na njihovoj veb stranici www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticana-na-zivotnu-sredinu/, kao i u prostorijama opštine Ub, na period od 20 dana do 28. maja 2020. Sastanak javnih konsultacija organizovan je 25. juna 2020. u 11h u prostorijama opštine Ub. Ovo je objavljeno u novinama "Napred" Valjevo.

Osim predstavnika nadležnog Ministarstva, lokalne samouprave i predstavnika kompanije Eko-Tamnava d.o.o., nije bilo zainteresovane javnosti kao ni komentara ni postavljenih pitanja.

- **Jun 2020:** u prostorijama Opštine Ub organizovane su javne konsultacije u vezi sa Studijom procene uticaja na životnu sredinu za projekat Regionalne deponije komunalnog (neopasnog) otpada „Kalenić“

Uvid u usvojenu Odluku bio je omogućen u prostorijama Ministarstva za zaštitu životne sredine u Beogradu, ulica Omladinskih brigada 1, soba 428 i na njihovoj veb stranici www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticana-na-zivotnu-sredinu/. Ovo je objavljeno u novinama „Napred“ Valjevo 23. jula 2020.

- **Jul 2020:** Ministarstvo zaštite životne sredine donelo je Odluku kojom odobrava revidiranu Studiju procene uticaja na životnu sredinu za projekat Regionalne deponije komunalnog (neopasnog) otpada „Kalenić“

Prema informacijama dobijenim od Eko-Tamnava d.o.o., za EIA nisu dostavljeni nikakvi komentari.

U decembru 2019. godine u Velikoj sali Gradske kuće u Valjevu organizovana je završna prezentacija Regionalnog plana upravljanja otpadom sa javnim konsultacijama. Javnoj prezentaciji i diskusiji prisustvovalo je 25 učesnika: predstavnici Ministarstva za zaštitu životne sredine, zainteresovani predstavnici lokalnih samouprava, predstavnici lokalnih službi za zaštitu životne sredine, direktori JKP i predstavnici Saobraćajnog instituta CIP d.o.o. Beograd i „SET“ d.o.o. Šabac koji je pripremao dokumenta.

Tokom javne prezentacije nije bilo primedbi i komentara na dokumente. Pitanja zainteresovane javnosti koja su postavljena tokom prezentacije bila su sva vezana za primenu predstavljenih dokumenata. Predstavnik obrađivača studije i nadležni iz Regionalnog centra za upravljanje otpadom "Eko-Tamnava" d.o.o. Ub je adekvatno odgovorio na sva pitanja. Javna prezentacija i konsultacije su završene u 13:00.

Nisu organizovane konsultacije sa zvaničnim i nezvaničnim sakupljačima otpada (sekundarnih sirovina) angažovanim na neuređenim deponijama.

5 Identifikacija zainteresovanih strana i metode komunikacije

Grupe zainteresovanih strana na koje projekat može uticati i/ili mogu imati interesa u njemu, kao i vrsta i način komunikacije za svaku grupu, predstavljene su u nastavku. Cilj identifikacije zainteresovanih strana, koji je usko povezan sa identifikacijom uticaja, jeste da utvrdi koji pojedinci ili organizacije mogu biti direktno ili indirektno, pozitivno ili negativno, pod uticajem projekta i kako im omogućiti pristup pouzdanim informacijama.

Spisak zainteresovanih strana se može promeniti tokom procesa implementacije. Stoga će se redovno revidirati i ažurirati tokom čitavog projektnog ciklusa. Rizik povezan sa svakom grupom zainteresovanih strana takođe može biti podložan promenama. Kao minimum, lista zainteresovanih strana se treba revidirati pre početka procesa otkupa zemljišta, na početku faze građevinskih radova i na početku operativne faze.

Nisu svi uticaji podjednako usmereni na sve zainteresovane strane, na neke od njih mogu uticati subjektivni, interni, ili objektivni, eksterni faktori. Zainteresovane strane su razvrstane u sledeće grupe:

Zainteresovane strane nacionalne Vlade – veliki interes, veliki uticaj, velika moć i ključne grupe na visokom nivou koje donose odluke	<ul style="list-style-type: none">• Vlada Republike Srbije• Ministarstvo zaštite životne sredine
Zainteresovane strane regionalnih i lokalnih organa vlasti – veliki interes, velika lokalna moć i lokalno važna grupa za donošenje odluka	<ul style="list-style-type: none">• Eko Tamnava d.o.o.• Grad Valjevo• Grad Loznica• Opština Lig• Opština Ub• Opština Krupanj• Opština Barajevo• Opština Obrenovac• Opština Lazarevac• Opština Mionica• Opština Osečina• Opština Mali Zvornik• Opština Ljubovija• Opština Vladimirovci• Opština Lajkovac• Opština Koceljeva

<p>Populacija pod uticajem, preduzeća i javni uslužni objekti – veliki interes, slab do srednji uticaj, slab do srednji uticaj na proces donošenja odluka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zvanični i nezvanični sakupljači otpada (sekundarnih sirovina) angažovan na neuređenim deponijama • Stanovnici opština pod uticajem • Korisnici sistema za sakupljanje i odlaganje otpada
<p>Eksterne zainteresovane strane pod uticajem građevinskih radova – srednji do visoki interes, srednji uticaj, ali na njih utiču unutrašnji subjektivni faktori</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Druge zainteresovane strane – različite vrste interesa i uticaja, • NVO • Lokalni mediji • Budući izvođač radova, • Budući nadzorni inženjer za praćenje građevinskih radova • EBRD
<p>Ranjive grupe – veliki interes i veći rizik od siromaštva, mali interes, mala moć</p>	<p>Potencijalno mogu biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žene • Stariji građani/Penzioneri • Osobe sa invaliditetom • Manjinske zajednice • Osobe koje primaju socijalnu pomoć • Nepismena lica

6 Plan angažovanja zainteresovanih strana

6.1 Pregled aktivnosti

Eko-Tamnavo d.o.o. će na svojoj internet stranici objaviti opis projekta koji uključuje obrazac za podnošenje žalbi, kao i kontakt podatke za njihovo podnošenje (<http://www.ekotamnavo.rs/>).

U skladu sa rokovima izgradnje, Eko-Tamnavo d.o.o., uz podršku opština pod uticajem projekta, organizovaće sastanke u lokalnim zajednicama kako bi se predstavili planirani građevinski radovi, bezbednosni rizici (tokom izgradnje i rada) i očekivane smetnje, kao i predviđene mere za ublažavanje i žalbeni mehanizam. Ovi sastanci će takođe služiti kao platforme na kojima će se licima pod uticajem projekta omogućiti postavljanje pitanja i davanje sugestija za dalje mere ublažavanja.

Sastanci će se organizovati sa zvaničnim i nezvaničnim sakupljačima otpada (sekundarnih sirovina) koji su angažovani na neregulisanim deponijama, kako bi im se predstavio zvanični raspored zatvaranja deponija i mera za ponovno uspostavljanje životnih prihoda. Sakupljači otpada (sekundarnih sirovina) treba da budu obavešteni 30 dana unapred o predviđenim datumima zatvaranja deponija jer tada neće moći da sakupljaju otpad.

Konvencionalne metode javnih konsultacija možda neće biti moguće, s obzirom na izbijanje i širenje virusa COVID-19 u Republici Srbiji. Uzimajući u obzir trenutnu situaciju u zemlji,

kao i mere protiv pandemije koje je nametnula Vlada Republike Srbije, a koje su na snazi u datom trenutku, javne konsultacije biće organizovane na jedan od navedenih načina:

- Javne konsultacije u prostorijama relevantnih gradova i opština, uz primenu propisanih mera
- Javne konsultacije na otvorenom (definisati odgovarajuće lokacije) uz primenu propisanih mera
- Emitovanje snimljene prezentacije na lokalnim medijskim kanalima i/ili veb lokacijama kompanije Eko-Tamnava d.o.o. i relevantni gradovi i opštine; komentari i pitanja koja se prikupljaju putem e-maila.

Ovi sastanci će biti objavljeni putem lokalnih medija, na internet stranicama Eko-Tamnava d.o.o i relevantnih opština i prema preporuci lokalnih zajednica (npr. putem pisama, obaveštenja na oglasnim tablama, preko telefona). Sva dokumenta u vezi angažovanja zainteresovanih strana će biti dostavljena na srpskom jeziku. .

Izvođač će obezbediti da na svim gradilištima pre početka građevinskih aktivnosti, budu postavljene adekvatne oznake i upozorenja.

Eko-Tamnava d.o.o će nastaviti da obaveštavaju javnost preko svoje internet stranice, medija i drugih odgovarajućih načina o značajnim postignućima i problemima projekta (životna sredine, zdravlje i bezbednost i društveno-ekonomska pitanja).

Eko-Tamnava d.o.o će voditi evidenciju svih zainteresovanih strana, uključujući prikupljanje evidencije o aktivnostima izvođača radova.

Detaljan Plan angažovanja zainteresovanih strana za svaku fazu projekta (predizgradnja, izgradnja i rad) je predstavljen u Tabelama 2-4 u nastavku teksta.

6.2 Faza predizgradnje, uključujući usvajanje projekta i proces izmeštanja poslovnih aktivnosti

Tabele od 2 do 4 navode aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana na sve tri strane projekta. Detaljni zahtevi za adekvatno vođenje evidencije projekta predstavljeni su u poglavlju 8,2.

Tabela 2 Plan angažovanja zainteresovanih strana za fazu predizgradnje

Br	Aktivnost	Zainteresovane strane	Vremenski raspored i učestalost	Odgovornost	Platforma za komunikaciju/ Medij	Prilika za komentar angažovanih strana	Evidencija
1.	Obavestiti zainteresovane strane o sprovođenju programa	Svi	30 dana nakon formalnog odobrenja projekta. Jednokratno	Eko-Tamnava d.o.o.	Obaveštenja na internet stranici Eko-Tamnava d.o.o., u prostorijama i glavnim mestima u opštinama pod uticajem. Masovni mediji (lokalne novine, TV kanali, radio, društvene mreže)	Upiti i komentari preko internet stranice Eko-Tamnava d.o.o. Odgovor putem zvanične prepiske, e-maila	Arhiva objava iz štampe Obaveštenja kako su objavljena u opštinama pod uticajem i na internet stranicama Registar žalbi
2.	Priprema i objavljivanje Plana otkupa zemljišta i raseljavanja (LARP).	Zajednica pod uticajem projekta, osobe pod uticajem projekta (npr. zvanični i nezvanični sakupljači otpada (sekundarnih sirovina) angažovani na neregulisanim deponijama, vlasnici zemljišta, itd.)	Objavljivanje i puna primena – pre početka građevinskih radova	Eko-Tamnava d.o.o.	Obaveštenja na internet stranici Eko-Tamnava d.o.o., u prostorijama i glavnim mestima u opštinama pod uticajem. LARP treba da bude dostupan na internet stranici Eko-Tamnava d.o.o. i u opštinama pod uticajem. Štampani primerci treba da budu dostupni u prostorijama u opštinama pod uticajem. Masovni mediji (lokalne novine, TV kanali, radio, društvene mreže). Projektne leci koji sadrže sažeti netehnički opis projekta.	Upiti i komentari preko internet stranice Eko-Tamnava d.o.o. Odgovor putem zvanične prepiske, e-maila Žalbeni mehanizam	Arhiva objava iz štampe Obaveštenja kako su objavljena u opštinama pod uticajem i na internet stranicama Obrasci za prisustvo Fotografije Letak Registar žalbi

Br	Aktivnost	Zainteresovane strane	Vremenski raspored i učestalost	Odgovornost	Platforma za komunikaciju/ Medij	Prilika za komentar angažovanih strana	Evidencija
3.	Obavestiti zainteresovane strane o zatvaranju nereguliranih deponija	Zvanični i nezvanični sakupljači otpada (sekundarnih sirovina)	Najmanje 30 dana pre zatvaranja nereguliranih deponija	Eko-Tamnava d.o.o.	Obaveštenja u opštinama pod uticajem i u blizini nereguliranih deponija Letak Kao što je savetovao sakupljač otpada (sekundarnih sirovina) tokom prezentacije i objavljivanja sastanka LARP-a	Upiti i komentari preko internet stranice Eko-Tamnava d.o.o. Odgovor putem zvanične prepirske, e-maila Žalbeni mehanizam	Obaveštenja objavljena u opštinama pod uticajem Letak Registar žalbi
4.	Poseban napor u vezi sa obaveštavanjem ranjivih grupa	Ranjive grupe/lica	Kao što je propisano ispod svake odgovarajuće tačke	Eko-Tamnava d.o.o.	Pored alata za komunikaciju opisanih u tačkama iznad, ranjive grupe će primiti kućne posete i/ili pozive na individualne ili na sastanke u manjim grupama, kako bude dogovoreno sa određenom grupom/pojedincem. Pomoć će biti obezbeđena pri transportu do i od mesta sastanka. Pojednostavljene i lako razumljive brošure, odštampani najbitniji delovi dokumenta, i upotreba netehničkog jezika će biti primenjeni u cilju širenja i objavljivanja informacija. Nepismenim ili delimično pismenim licima dokument će se čitati naglas uz prisustvo treće osobe od poverenja i znakovnim jezikom, ako je to potrebno.	Pored kanala koji su definisani iznad, komunikacija će biti omogućena preko direktnih telefonskih linija i naknadno dogovorenih poseta/sastanka (u roku od 7 dana od svakog događaja) kako bi se informacije razumele i prikupili komentari.	Kao što je definisano u tačkama iznad
5.	Žalbeni mehanizam	Svi	30 dana nakon zvaničnog odobrenja projekta	Eko-Tamnava d.o.o.	Javno obaveštenje i zvanična prepiska zainteresovanih vlasti i organizacija. Distribucija obrazaca za javne pritužbe na javnim oglasnim tablama u lokalnim zajednicama	Upiti i komentari preko kanala komunikacije koji odredi Eko-Tamnava d.o.o.	Obaveštenje o objavljivanju žalbenog mehanizma objavljeno u opštini pod uticajem projekta i na internet stranicama i drugim

Br	Aktivnost	Zainteresovane strane	Vremenski raspored i učestalost	Odgovornost	Platforma za komunikaciju/ Medij	Prilika za komentar angažovanih strana	Evidencija
					pod uticajem i na internet stranicama lokalnih zajednica tokom konsultantskih sastanaka. Internet stranica Eko-Tamnava d.o.o..	Odgovor putem zvanične prepiske.	mestima za oglašavanje

6.3 Faza izvođenja građevinskih radova

Tokom građevinskih radova najvažnije je obavestiti lokalne zainteresovane strane o građevinskim aktivnostima i izmenama u rasporedu. Cilj je da se postigne brzo vreme reagovanja na rešavanje žalbi.

Tabela 3 Plan angažovanja zainteresovanih strana za period izvođenja građevinskih radova

Br	Aktivnost	Zainteresovane strane	Vremenski raspored i učestalost	Odgovornost	Alat za komunikaciju/ Medijski alat	Prilika za komentar od angažovanih strana	Evidencija
6.	Širenje informacija o očekivanim građevinskim aktivnostima zainteresovanim stranama pod uticajem i informisanje zainteresovanih strana o bilo kom projektu ili aktivnostima koje bi mogle uticati na njih	Zajednice pod uticajem projekta, osobe pod uticajem projekta, javnost.	Najmanje 30 dana pre početka građevinskih radova.	Eko-Tamnava d.o.o., Izvođač radova.	Internet stranica Eko-Tamnava d.o.o., , zvanična prepiska, masovni mediji, oglasne table i prostorije u opštinama, projektni leci. Izvođačev Službenik za vezu sa zajednicom (CLO)	Žalbeni mehanizam Izvođačev službenik za vezu sa zajednicom	Obaveštenja su objavljena u opštinama pod uticajem i na internet stranicama Arhiva objava iz štampe Pisana prepiska sa relevantnim vlastima i organizacijama
7.	Informisanje zainteresovanih strana o lokalnim	Zvanični i nezvanični sakupljači otpada (sekundarnih sirovina), zajednice	Nakon potpisivanja ugovora za građevinske	Izvođač radova, Lokalna služba za zapošljavanje	Internet stranica Izvošača, zvanična prepiska, masovni mediji, oglasne table i prostorije u opštinama.	Preko internet stranice Izvođača radova	Obaveštenja su objavljena u opštinama pod uticajem i na

Br	Aktivnost	Zainteresovane strane	Vremenski raspored i učestalost	Odgovornost	Alat za komunikaciju/ Medijski alat	Prilika za komentar od angažovanih strana	Evidencija
	prilikama za zaposlenje	pod uticajem, javna i privatna preduzeća pod uticajem projekta, Relevantni lokalni / regionalni / nacionalni organi, šira javnost	radove tokom perioda mobilizacije i kasnije ukoliko je to potrebno		Internet stranica poslodavca Lokalna služba za zapošljavanje	Preko Izvođačevog CLO	internet stranicama
8.	Objavljivanje informacija o projektu, o učinku građevinskih radova na životnu sredinu i društveno-ekonomska pitanja projekta.	PAP-ovi, šira javnost	Polugodišnje	Izvođač radova	Internet stranica izvođača radova	-	Obaveštenja su objavljena na internet stranicama
9.	Poseban napor u vezi sa aktivnostima od 4 do 9	Ranjive grupe / pojedinci	Kao što je propisano ispod svake odgovarajuće tačke	Eko-Tamnava d.o.o., uz podršku eksternih saradnika, ukoliko je to potrebno (specijaliste za znakovni jezik, specijaliste za rodnu ravnopravnost i sl.).	Pored alata za komunikaciju opisanih u tačkama iznad, ranjive grupe će primiti kućne posete i/ili pozive na individualne ili na sastanke u manjim grupama kao bude dogovoreno sa određenom grupom/pojedincem. Pomoć će biti obezbeđena pri transportu do i od mesta sastanka. Pojednostavljene i lako razumljive brošure, odštampani najbitniji delovi dokumenta, i upotreba netehničkog jezika će biti primenjeni u cilju širenja i objavljivanja informacija. Nepismenim ili delimično pismenim licima dokument će se čitati naglas uz prisustvo treće osobe od poverenja i znakovnim jezikom ako je to potrebno.	Pored kanala koji su definisani iznad, komunikacija će biti omogućena preko direktnih telefonskih linija i naknadno dogovorenih poseta/sastanka (u roku od 7 dana od svakog događaja) kako bi se informacije slegle i prikupili komentari.	Kao što je definisano u tačkama iznad

6.4 Operativna faza

Tabela 4 Plan angažovanja zainteresovanih strana tokom operativne faze.

Br	Aktivnost	Zainteresovane strane	Vremenski raspored i učestalost	Odgovornost	Alat za komunikaciju/ Medijski alat	Prilika za komentar od angažovanih strana
10.	Distribuiranje informacija o prenosu odgovornosti sa Izvođača radova na Eko-Tamnavu d.o.o.	Zajednice pod uticajem, pojedinci pod uticajem, šira javnost	Najmanje dva meseca pre završetka radova.	Izvođač radova i Eko-Tamnava d.o.o.	Preko Izvođačevog službenika za CLO/žalbe Internet stranica Eko-Tamnava d.o.o., zvanična prepiska, masovni mediji, lokalne oglasne table u prostorijama opština.	Izvođačev službenik za žalbe / CLO Internet stranica Eko-Tamnava d.o.o.
11.	Informisati zainteresovane strane o aktivnostima vezanim za operativnu fazu koje bi mogle uticati na isti (npr. obavestiti zainteresovane strane o otežanom sistemu navodnjavanja)	Lokalne/ regionalne/nacionalne vlasti, šira javnost	Od početka operativne faze pa nadalje	Eko-Tamnava d.o.o.	Masovni mediji. Internet stranice Eko-Tamnava d.o.o. i relevantnih opština	Kako je predviđeno nacionalnim zakonom

7 Javni žalbeni mehanizam

Poštujući žalbene mehanizme i njihova ovlašćenja koja su dostupna u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, za projekat će biti napravljen specifični žalbeni mehanizam vezan za projektne aktivnosti. Kao što je ranije pomenuto, Eko-Tamnava d.o.o. imaju višestruke kanale za podnošenje žalbi vezanih za svoje aktivnosti. Svaka organizacija ili pojedinac može poslati komentare, primedbe i/ili zahteve za informacijama lično ili putem pošte, telefona, ili e-maila koristeći kontakt informacije navedene na internet stranici Eko-Tamnava d.o.o. Direktor kompanije i predsednik skupštine su odgovorno za rešavanje svih žalbi i njihovo prosljeđivanje relevantnim sektorima Eko-Tamnava d.o.o.

Žalbe će se prikupljati pre počeka izvođenja građevinskih radova, tokom izvođenja građevinskih radova i tokom operativne faze.

Žalbeni mehanizam će omogućiti da se žalbe podnose anonimno. Podnosilac žalbe neće snositi nikakve troškove. Sve žalbe, bilo da su primljene usmeno ili pismeno, treba da budu kategorisane i zabeležene u registar žalbi. Registar žalbi će imati sve neophodne elemente za rešavanje žalbi i njihovo razvrstavanje prema polu osobe koja je podnosi kao i prema vrsti žalbe. Svaka žalba će biti zabeležena u registru sa sledećim informacijama:

- ime, prezime i kontakt podaci o podnosiocu žalbe, ukoliko žalba nije podneta anonimno,
- opis žalbe,
- datum prijema / potvrde vraćene podnosiocu žalbe,
- opis preduzetih aktivnosti (istraga, korektivne mere) i na koji način je komunicirano sa podnosiocem žalbe,
- datum rešavanja i zatvaranja,
- dostavljanje povratnih informacija podnosiocu žalbe i njihov odgovor (da li su zadovoljni ili ne)
- da li su preduzete dugoročne radnje kako bi se izbeglo ponavljanje sličnih žalbi u budućnosti, ako je to primenljivo.

Sve informacije o podnosiocu žalbe će biti tretirane poverljivo.

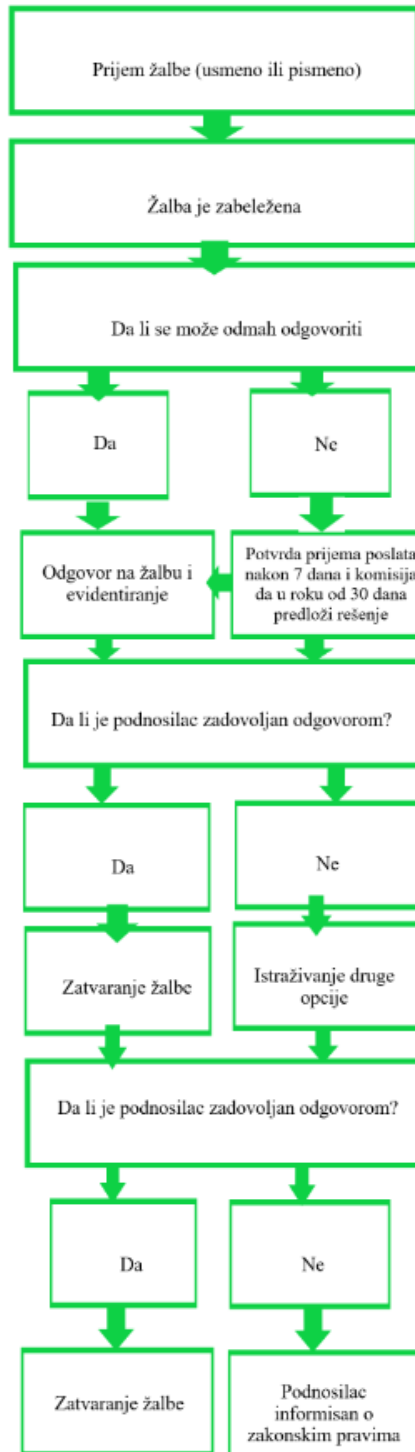
Prijem žalbi treba da bude zvanično priznat preko sastanka, telefonskog poziva, e-maila ili adekvatnim zvaničnim dopisom u roku od 7 radnih dana od dana podnošenja, ukoliko su dostupni kontakt podaci o podnosiocu žalbe. Ukoliko žalba nije razumljiva ili su potrebne dodatne informacije, tražiće se pojašnjenje od podnosioca žalbe. Ukoliko žalba ne može biti rešena, ili ako ne zahteva preduzimanje akcije, podnosiocu će biti dato detaljno objašnjenje / obrazloženje zbog čega problem nije rešen.

Na sve žalbe će se odgovoriti u roku od 30 radnih dana od datuma podnošenja. U slučaju kašnjenja, podnosioci žalbi će biti obavesteni o razlozima kašnjenja i očekivanom vremenskom periodu za rešavanje njihovih žalbi. Predložena korektivna mera treba biti potvrđena sa podnosiocem žalbe pre njenog sprovođenja, kako bi se umanjile nepotrebne/neopravdane radnje. Ako se slože sa pristupom, neophodne mere se primenjuju kako bi se ovo pitanje rešilo. Završetak aktivnosti se upisuje u registar žalbi. Odgovor potpisuje odgovarajući rukovodilac. Ovo uključuje ili potpisivanje registra žalbi ili potvrđivanje u zvaničnoj prepisci (koja će potom biti zavedena sa žalbom kako bi se naznačio sporazum i biće navedena u registru).

Nakon sprovođenja akcija za rešavanje žalbe, treba potvrdi sa podnosiocem da li je zadovoljan/na ishodom. Svaki odgovor podnosioca žalbe treba da bude uzet u obzir kako bi se procenilo da li je žalba rešena ili da li su potrebne dodatne mere. Ako podnosilac žalbe nije zadovoljan predloženim rešenjem ili konačnim ishodom, žalbu treba ponovo razmotriti. Proces rešavanja žalbi je prikazan na slici 4 u nastavku.

U svakom trenutku, podnosilac žalbe ima pravo na pravna sredstva, u skladu sa lokalnim zakonima i propisima.

Sprovođenje Plana angažovanja zainteresovanih strana je odgovornost Eko-Tamnava d.o.o.. Žalbe u vezi građevinskih aktivnosti će rešavati Izvođač radova. Od Izvođača radova će se zahtevati da rešava žalbe na isti način i prema istim standardima kao i Eko-Tamnava d.o.o.. Izvođačev CLO će biti u komunikaciji sa lokalnim zajednicama i prikupljati i upravljati njihovim žalbama vezanim za građevinske aktivnosti. Upravljanje žalbama će biti sadržano u mesečnim izveštajima nadzornom inženjeru Eko-Tamnava d.o.o.. Stanovnici zajednica pod uticajem projekta će biti informisani o kontakt podacima CLO pre početka izvođenja radova, preko objava u prostorijama lokalnih opština i medija, gde god je to prikladno.

Slika 2 Proces rešavanja žalbi

8 Realizacija aktivnosti u angažovanju zainteresovanih strana

8.1 Uloge i odgovornosti

Sprovođenje Plana angažovanja zainteresovanih strana je odgovornost of Eko-Tamnava d.o.o.. Određene aktivnosti, kao što je opisano u Poglavlju 6, se očekuje da budu sprovedene od strane Izvođača preko Službenika za vezu sa zajednicom (CLO) odgovornim za objavljivanje informacija zajednici, prikupljanje žalbi u vezi sa građevinskim aktivnostima.

8.2 Vođenje evidencije

Sve aktivnosti sa zainteresiranim stranama se moraju pravilno evidentirati.

- Javne objave – datum objave, sadržaj, izvori (novine, radio ili TV stanice, internet stranice, itd.)
- Javni sastanci – pozivi (kako i kada su sastanci najavljeni), sadržaj, spisak prisutnih, dati komentari ili napomene, fotografije
- Pojedinačni sastanci - pozivi (kako i kada je sastanak najavljen), sadržaj, spisak prisutnih, dati komentari ili napomene, fotografije
- Ankete – popunjene u obrascima za ankete
- Zvanična prepiska sa organima vlasti
- Registar žalbi – uključujući datum prijema žalbe, ime i prezime podnosioca žalbe (ili anonimno), sadržaj žalbe, lokacija, dodeljena odgovornost, mere koje su preduzete da se problem reši, datum rešavanja (vreme nužno da se žalba reši), komunikacija sa podnosiocem žalbe

8.3 Praćenje i procena

Ishodi angažovanja zainteresovanih strana će se pratiti preko sledećih ključnih pokazatelja učinka (KPI):

- SEP je ažuran i podaci o projektu su dostupni javnosti za komentare;
- Aktivnosti navedene u Programu za angažovanje zainteresovanih strana i objavljivanje informacija SEP-a se sprovode prema rasporedu;
- Zapisnici sa konsultacija se evidentiraju, a sastanci se upisuju i vode u registru.
- Žalbe se registruju i prate do rešavanja u vremenskom roku od 30 kalendarskih dana od potvrde prijema (zabeleženim u ažurnom Registru žalbi).
- Pripremiti polugodišnje Izveštaje o žalbama i učiniti ga dostupnim za javnost.
- Ugovori sa izvođačima i podizvođačima radova uključuju klauzule koje ih obavezuju na usvajanje zahteva iz SEP-a, po potrebi.
- Izvođačevi izveštaji o napretku radova uključuju kratak pregled žalbenog mehanizma (pregled evidentiranih novih žalbi i informisanje o rešavanju postojećih žalbi).
- Godišnji izveštaji o sprovođenju SEP-a i postupku podnošenja žalbi su dostupni kao deo godišnjeg eksternog izveštavanja o projektu u smislu učinka na životnu sredinu i društveno-ekonomska pitanja, koja će biti dostupna javnosti.

Appendix A

Javni žalbeni obrazac

